

Pszilocibin, DMT

Pszilocibin, DMT

Pszilocibin

A **pszilocibin** számos gombafajban („**varázsgombák**”) megtalálható **természetes [hallucinogén](#)**. Jellegzetes hatásai az **[eufória](#)**, az érzékelés megváltozása, a **torz időérzékelés** és **spirituális jellegű látomások**.

Az élmény nagyan függ a fogyasztás körülményeitől és a fogyasztó elvárásaitól. Nem kívánt

hatásokat is okozhat, például hányingert és pánikrohamot.

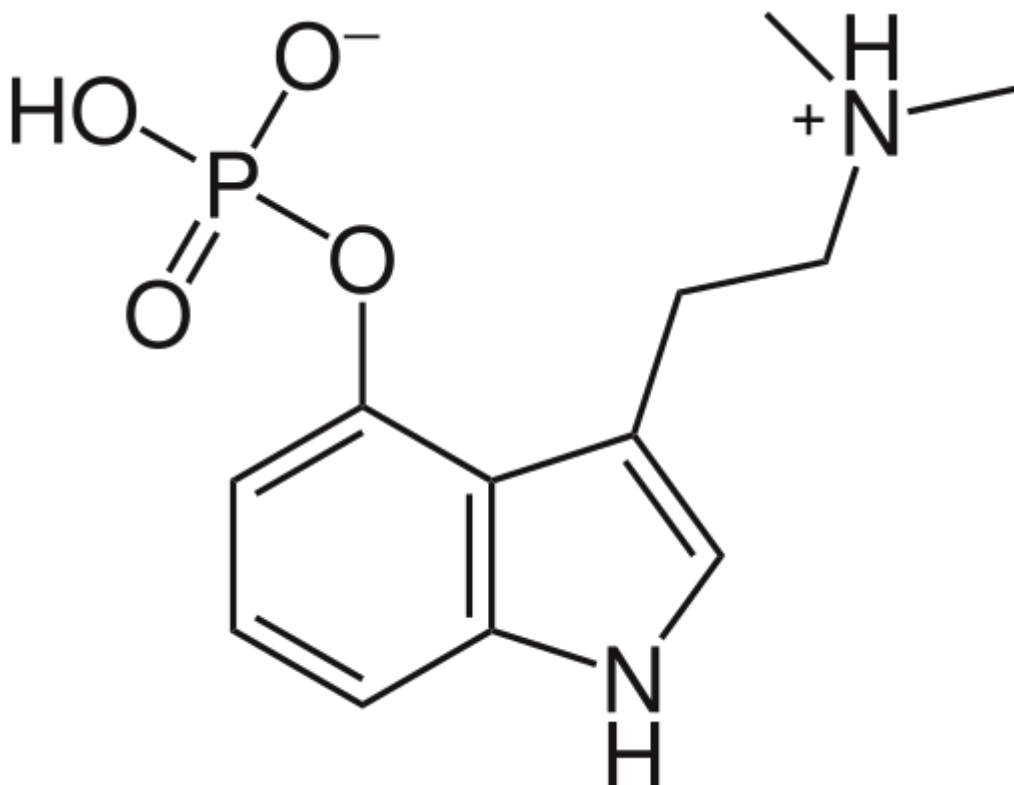
A varázsgombák története

A Mexikóban, illetve Dél-Amerikában élő ősi kultúrák vallásos szertartásaikhoz használták a *Psilocybe* gombákat, erről tanúskodnak a több ezer éves maja gombaszobrocskák, faragványok. A gombákat az istenekkel való kommunikáció eszközeként tartották, és „teonanacatl”-nak, „az istenek húsának” nevezték. Bár a spanyol hódítók megtiltották a „pogány” szokást, az indián gyógyítók, sámánok titokban folyamatosan alkalmazták őket, így az ezzel kapcsolatos ismeretek fennmaradtak.

commons.wikimedia.org

Az 1950-es években **R. Gordon Wasson**, amerikai bankár és amatőr etnomikológus (a gombák emberi történelemben betöltött szerepét kutató személy) volt az első „idegen”, aki részt vehetett egy **María Sabina** nevű őslakos javasasszony által végrehajtott gyógyító szertartáson Mexikóban. (Az ebből írt publikációja hatására özönlenni kezdtek oda a hippik és tudósok, hosszú időre feldúlva a békés falu életét.)

Wasson spórákat gyűjtött a *Psilocybe mexicana*-ként azonosított „szent gombából”, a spórákból Párizsban tenyésztett gombákból pedig **Roger Heim** és **Albert Hofmann** (az LSD felfedezője) izolálta a fő hatóanyagokat: a **pszilocibint** és a pszilocint. A sikeres izolálás után laboratóriumi szintetizálást is végzett, így lehetővé vált a molekulák alaposabb vizsgálata.

Rövidesen kiderült, hogy hasonló **pszichoaktív** anyagokat más, világszerte elterjedt gombafajok is tartalmaznak (trágyagombák, „badargombák”).

A varázsgombák Amerikában és Európában is divatos hallucinogénné váltak, bár az 1960-as évek végén ők is az LSD sorsára jutottak és tiltott szerré váltak. Ma a legtöbb országban, így Magyarországon is, termesztésük, birtoklásuk, fogyasztásuk törvénybe ütközik.

A 2000-es évektől újra népszerűvé vált a pszilocibin hatásainak kutatása. Ma több nyugati országban is használják egészségügyi célokra (vagy klinikai kutatási keretek között vizsgálják ennek lehetőségeit), különösen a **depresszió**, **szorongás** és függőségek terápiájában, szigorú orvosi és pszichológusi kontroll mellett.

Illegális droghasználat

A használók általában egyszerűen megeszik a friss vagy szárított gomba darabjait, esetleg teát főznek belőle, vagy porát alkoholba keverik. Az is előfordul, hogy zselatin kapszulában van adagolva a gombapor (egy adag általában 3-4g).

Szájon át bejutva a pszilocibin a szervezetben gyorsan defoszforilálódik **pszilocinné**, ami az aktív anyagcseretermék, ez fejt ki hatást a szerotonin **receptor**okon. (Emellett kis mértékben a szerotonin visszavételét is gátolja.)

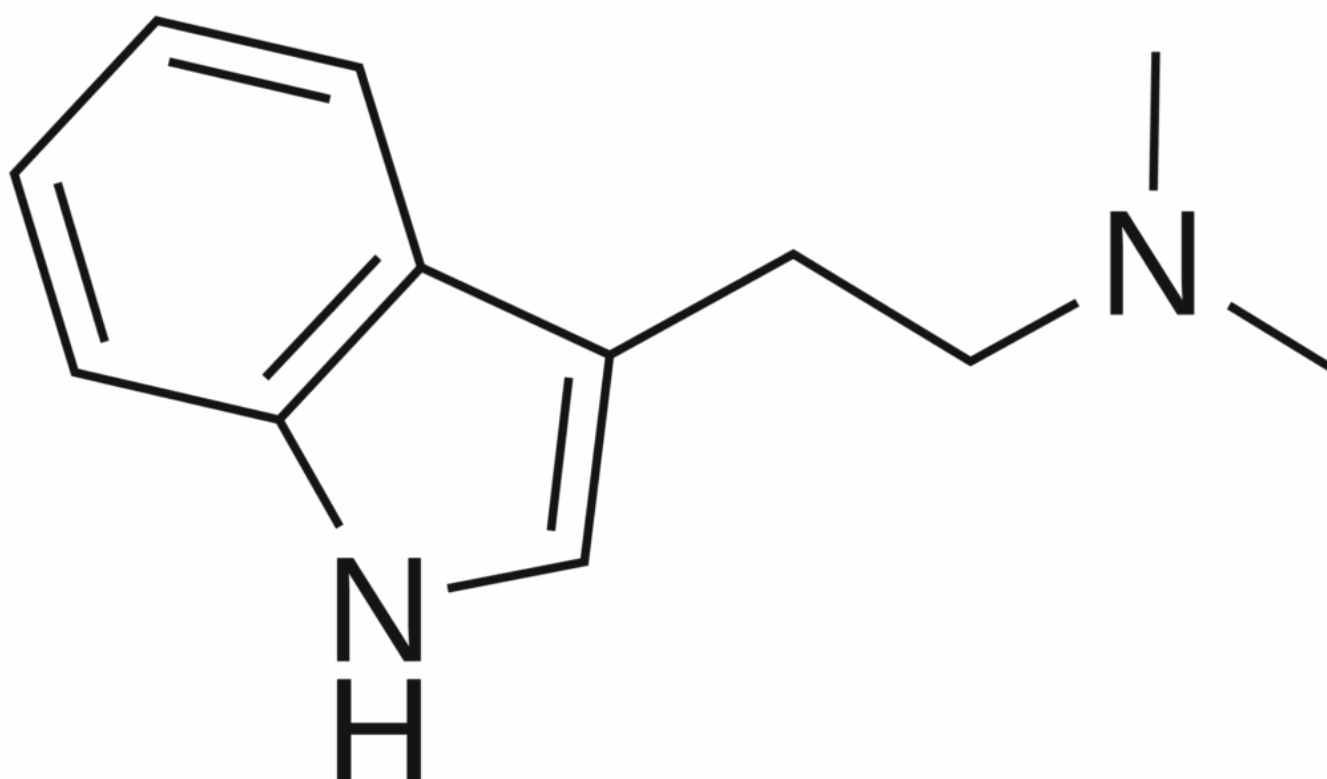
A pszilocibin erősebb hatású, mint a meszkalin, de gyengébb, mint az LSD: a hatóanyag hallucinogén **dózis**a 10-30 milligramm. A bevétel után a hatás 20-30 perc alatt alakul ki, és kb. 4 órán keresztül tart, tehát a klasszikus hallucinogének közül ez a legrövidebb hatástartamú. **Felezési ideje** 2-3 óra.

A pszilocin nagy része a szervezetben átalakul, a MAO enzimek és az aldehyd-dehidrogenáz bontja, fő metabolitja a 4-hidroxiindolecetsav, amely a vizelettel távozik.

A jellemző szubjektív élmények: eufória, hangulatingadozás, illúziók, időérzékelési zavarok, **hallucinációk**, misztikus élmények. Az **élmények alapvetően az LSD-hez hasonlóak**, bár a szerhasználók szerint a hatás melegebb, organikusabb, természetközelibb.

Testi **mellékhatásként** pupillatágulat, vérnyomásnövekedés jellemző – bár a hatás kisebb, mint az LSD esetében és kizárólag közvetett, mivel a noradrenalin receptorokon nincs számottevő hatása. A gombában található más anyagok egyéb tüneteket is okozhatnak, pl. hasi görcsöket.

DMT

A **DMT** (N,N-dimetiltriptamin) egy több növényfajban (pl. *Banisteriopsis caapi*, *Mimosa hostilis*) – és érdekes módon nyomokban állati- és emberi szervezetben is – megtalálható **alkaloid**. Szerkezetében a pszilocibinhez hasonlít.

A DMT-t már 1931-ben szintetizálták, de pszichedelikus hatásának tudományos felfedezése egy magyar származású biokémikus-pszichológus **Szára István** nevéhez fűződik, aki önmagán tesztelte a szer hatásait (1956-ban).

Dél-amerikai őslakos törzsek **ayahuasca** néven fogyasztják, ami DMT-t tartalmazó növényekből készült főzet. A főzetbe olyan növényeket is tesznek, amik hatóanyagaik révén megakadályozzák, hogy az emésztőenzimek inaktiválják a DMT-t.

Utcai szerként általában a szabad bázisú forma párologtatásával, **inhalálva** fogyasztják – bár nem tartozik az elterjedt szerek közé. Hatása másodpercek alatt jelentkezik, és rövid ideig (5-15percig) tartó intenzív pszichedelikus élményt nyújt. (Teaként fogyasztva mérsékeltebb, elnyújtottabb a hatása.)

commons.wikimedia.org

Intenzív látási- hallási hallucinációk jellemzik, a használók gyakran számolnak be **idegen lényekkel, szellemekkel való találkozásról** is. A többi pszichedelikumhoz hasonlóan gyengén **addiktív** hatású.

Használata az extrém erős élmény miatt instabil mentális állapotban, vagy érzékeny személyek számára komoly kockázatot jelent. Extrém hatása is szerepet játszik abban, hogy utcai drogként nem igazán terjedt el.

Jelenleg folynak kutatások a DMT orvosi felhasználásával kapcsolatban, az egyéb kezelésekre nem reagáló depresszió esetén. Az engedélyezett kutatásokat leszámítva a DMT a legtöbb országban tiltott szernek számít.